

ปัจจัยการบริหารที่ให้ความสำคัญกับ ครู นิเวศวิทยาสถานศึกษา และจริยธรรม กับศักยภาพในการ
ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด
Administrative Factors Emphasizing Teachers, School Ecology, and Ethics and Their
Influence on the Capacity for Implementing the Student Care and Support System
Among Educational Personnel in ROI Et Province

ในตะวัน กำหอม
ทิพย์วรรณ มูลศาสตร์
ณัฐภูมิทร์ ยศแก้ว
วิทยาลัยทองสุข
Naitawan Kumhom
Tippawan Moonlasart
Natthaphumin Youtakew
Thongsook College
Email: ntawan@hotmail.com

รับบทความ: 24 กรกฎาคม 2569; แก้ไขบทความ 18 สิงหาคม 2569; ตอบรับบทความ: 21 สิงหาคม 2569

Received: July 24, 2026; Revised: August 18, 2026; Accepted: August 21, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่ให้ความสำคัญกับ ครู นิเวศวิทยาสถานศึกษา และจริยธรรม กับศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ คือ บุคลากรทางการศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 385 คน ได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ Cochran เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยการบริหาร ได้แก่ ครู นิเวศวิทยาสถานศึกษา และจริยธรรม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยการบริหารโดยรวมมีความสัมพันธ์กับศักยภาพในการดำเนินงานในระดับสูง ($r = .808$) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุด คือ ด้านจริยธรรม โดยเฉพาะแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($r = .766$) และการเชื่ออำนาจในตน ($r = .731$) รองลงมา ได้แก่ การมีตัวแบบ ($r = .624$) องค์ความรู้ ($r = .605$) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ($r = .604$) และวัฒนธรรมองค์กร ($r = .567$) ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยการบริหารทั้ง 6 ตัวแปร ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การเชื่ออำนาจในตน การมีตัวแบบ องค์ความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และวัฒนธรรมองค์กร สามารถร่วมกันพยากรณ์ศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่า $R = .849$, $R^2 = .721$ และ Adjusted $R^2 = .718$ สามารถอธิบายความแปรปรวนของศักยภาพในการดำเนินงานได้ร้อยละ 72.10 โดยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์สูงที่สุด ($\beta = .398$) รองลงมา คือ การเชื่ออำนาจในตน ($\beta = .264$) การมีตัวแบบ ($\beta = .192$) องค์ความรู้ ($\beta = .176$) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ($\beta = .141$) และวัฒนธรรมองค์กร ($\beta = .118$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: ครู; นิเวศวิทยาสถานศึกษา; จริณธรรม; ศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

Abstract

The purpose of this research was to investigate the administrative factors emphasizing teachers, school ecology, and ethics, and their relationship with the operational potential of the Student Care and Support System among educational personnel in Roi Et Province. The sample consisted of 385 educational personnel in Roi Et Province, selected using Cochran's sample size determination table. The research instrument was a questionnaire. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The findings revealed that the administrative factors, namely teachers, school ecology, and ethics, were positively correlated with the operational potential of the Student Care and Support System among educational personnel in Roi Et Province at the .01 level of statistical significance. The overall administrative factors had a high positive correlation with the operational potential ($r = .808$). The factor with the highest correlation was ethics, particularly achievement motivation ($r = .766$) and internal locus of control ($r = .731$), followed by role modeling ($r = .624$), knowledge ($r = .605$), technological competency ($r = .604$), and organizational culture ($r = .567$), respectively. The results of the stepwise multiple regression analysis indicated that six administrative factors, namely achievement motivation, internal locus of control, role modeling, knowledge, technological competency, and organizational culture, significantly predicted the operational potential of the Student Care and Support System at the .01 level of statistical significance. The multiple correlation coefficient was $R = .849$, the coefficient of determination was $R^2 = .721$, and the adjusted coefficient of determination was Adjusted $R^2 = .718$. These six factors jointly explained 72.10% of the variance in the operational potential. Achievement motivation was the strongest predictor ($\beta = .398$), followed by internal locus of control ($\beta = .264$), role modeling ($\beta = .192$), knowledge ($\beta = .176$), technological competency ($\beta = .141$), and organizational culture ($\beta = .118$), respectively.

Keywords: Teachers; School Ecology; Ethics; Operational Potential of the Student Support and Care System

บทนำ

การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันอยู่ภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และรูปแบบการดำรงชีวิตของผู้เรียน ส่งผลให้สถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นเพียงแหล่งถ่ายทอดความรู้ไปสู่การเป็นระบบสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย

จิตใจ สังคม สติปัญญา และคุณธรรม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตและปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม แม้ว่านโยบายการศึกษาของประเทศจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง แต่ในทางปฏิบัติยังพบปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ความแตกต่างของบริบทครอบครัว ภาวะเศรษฐกิจ ปัญหาสุขภาพจิต และผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การเรียนรู้ และความสามารถในการปรับตัวของนักเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) โดยเฉพาะนักเรียนในช่วงวัยเรียน ซึ่งเป็นวัยที่มีความเปราะบางทางอารมณ์และสังคม จำเป็นต้องได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างเหมาะสมและต่อเนื่องจากสถานศึกษา ครอบครัว และชุมชน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นกลไกสำคัญของสถานศึกษาในการป้องกัน แก้ไข และส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนได้รับการดูแลตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ผ่านกระบวนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรอง การส่งเสริมพัฒนา การป้องกัน และแก้ไขปัญหา ตลอดจนการส่งต่อเพื่อรับความช่วยเหลือที่เหมาะสม ทั้งนี้ ความสำเร็จของระบบไม่ได้ขึ้นอยู่กับกระบวนการหรือเครื่องมือเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นผู้ขับเคลื่อนระบบโดยตรง โดยเฉพาะครูซึ่งเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุด สามารถรับรู้ความเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรม อารมณ์ และสภาพแวดล้อมของนักเรียน รวมถึงสามารถวางแผนช่วยเหลือและประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม (มาโนช ตัญยงค์ และวัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง, 2564) อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันยังพบ จุดปัญหาสำคัญ ได้แก่ ครูบางส่วนยังขาดองค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ขาดทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการข้อมูลนักเรียน มีภาระงานจำนวนมาก และขาดเวลาในการติดตามนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การดำเนินงานบางส่วนยังเป็นลักษณะเชิงรับมากกว่าการป้องกันและพัฒนาเชิงรุก (วุฒิพงษ์ พันธิวา, 2563)

นอกจากปัจจัยด้านตัวบุคลากรแล้ว สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาหรือ นิเวศวิทยาสถานศึกษา ถือเป็นปัจจัยบริหารที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เนื่องจากวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการทำงานเป็นทีม จะช่วยสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการดูแลนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกัน การมีตัวแบบหรือบุคคลต้นแบบที่ดีในสถานศึกษา เช่น ผู้บริหารหรือครูที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ สามารถเป็นแรงกระตุ้นให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้และพัฒนาพฤติกรรมการทำงานที่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม ในหลายสถานศึกษายังคงประสบปัญหาเกี่ยวกับการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็ง การทำงานแบบแยกส่วน และการขาดระบบสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ส่งผลให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนขาดความต่อเนื่องและไม่สามารถตอบสนองต่อปัญหาของนักเรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ (Hsieh, Chen, & Li, 2024) ดังนั้น การพัฒนานิเวศวิทยาสถานศึกษาที่เหมาะสมจึงเป็นจุดสร้างคุณค่า ที่ช่วยเสริมพลังบุคลากร ทำให้เกิดเครือข่ายการช่วยเหลือ และสร้างระบบดูแลนักเรียนที่มีความยั่งยืน (กันยารัตน์ คำสิทธิ, 2564)

ในอีกมิติหนึ่ง ปัจจัยด้านจริยธรรมของบุคลากรทางการศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญที่เชื่อมโยงกับคุณภาพของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เนื่องจากการดูแลนักเรียนต้องอาศัยความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความมุ่งมั่น และความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง โดยเฉพาะแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ซึ่งเป็นพลังภายในที่ผลักดันให้ครูพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง และการเชื่ออำนาจในตนที่ช่วยให้บุคลากรมีความเชื่อว่าตนเองสามารถแก้ไขปัญหาและสร้างผลลัพธ์ที่ดีให้กับนักเรียนได้ (ทวีป วงษ์ปัญญา, 2563) อย่างไรก็ตาม หากบุคลากรขาดแรงจูงใจ ขาดความมั่นใจในการปฏิบัติงาน หรือมองว่าการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นเพียงภาระ

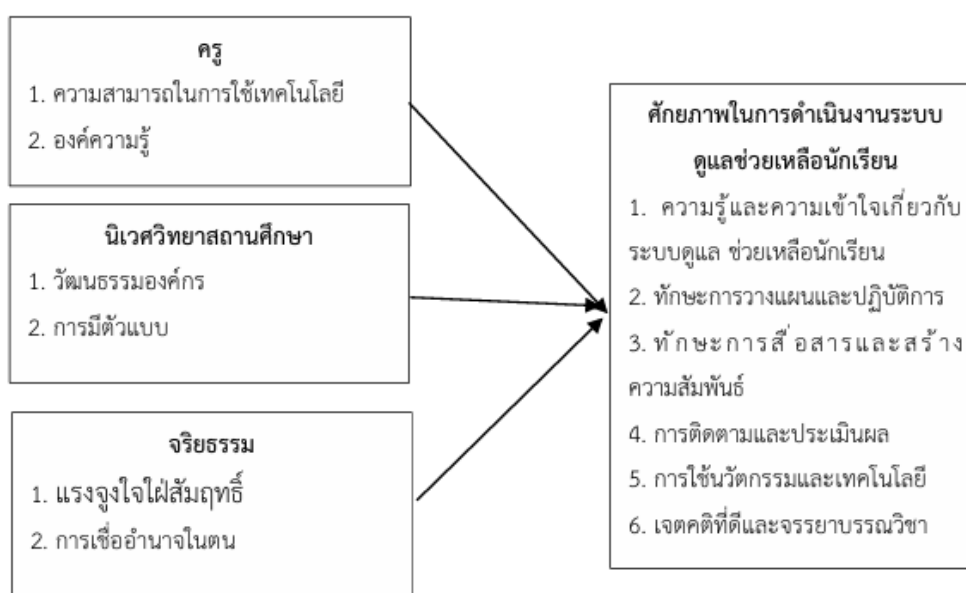
เพิ่มเติม อาจส่งผลให้ระบบดังกล่าวไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การเสริมสร้างปัจจัยการบริหารทั้งด้าน ครู นิเวศวิทยาสถานศึกษา และจริยธรรม จึงเป็นแนวทางสำคัญในการเพิ่มศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุปวีณ์ ชูรัมย์, 2569)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์และอำนาจการพยากรณ์ของปัจจัยการบริหาร ได้แก่ ครู นิเวศวิทยาสถานศึกษา และจริยธรรม ที่มีต่อศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยกำหนดปัจจัยด้านครู ประกอบด้วย ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และองค์ความรู้ ปัจจัยด้านนิเวศวิทยาสถานศึกษา ประกอบด้วย วัฒนธรรมองค์กร และการมีตัวแบบ และปัจจัยด้านจริยธรรม ประกอบด้วย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการเชื่ออำนาจในตน ส่วนศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทักษะการวางแผนและปฏิบัติการ ทักษะการสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์ การติดตามและประเมินผล การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี และเจตคติที่ดีและจรรยาบรรณวิชาชีพ ผลการศึกษาจะก่อให้เกิดองค์ความรู้เชิงประจักษ์สำหรับใช้เป็นแนวทางพัฒนาระบบบริหารจัดการสถานศึกษา โดยมุ่งยกระดับศักยภาพบุคลากร สร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการดูแลช่วยเหลือ และพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีความเข้มแข็ง สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในบริบทที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่ให้ความสำคัญกับครู นิเวศวิทยาสถานศึกษา และจริยธรรม กับศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ให้ความสำคัญกับ ครู นิเวศวิทยาสถานศึกษา และจริยธรรม กับ ศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด เป็น การศึกษาเชิงสำรวจ (Survey research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้ใช้ศึกษาใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย โดยจะทำตามลำดับ ขั้นตอนการ วิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมวางแผนการดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงาน ขั้นตอน ที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ดโดยไม่ทราบขนาดของ ประชากรที่แน่ชัด แต่ทราบสัดส่วนของประชากร ที่ ร้อยละ 60

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ คือ บุคลากรทางการศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ดจำนวน 385 คน ได้มาโดยใช้ ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ Cochran, W. G. (1977, อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม. 2559)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่ให้ความสำคัญกับ ครู นิเวศวิทยา สถานศึกษา และจริยธรรม กับศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทาง การศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยกำหนดข้อคำถามให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดการวิจัย วัตถุประสงค์ และ นิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปร (Hair et al., 2022)

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ปัจจัยการบริหาร ประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ 1) ครู ประกอบด้วย 2 ตัวแปร ได้แก่ 2.1) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี 2.2) องค์ความรู้ 2) นิเวศวิทยาสถานศึกษา ประกอบด้วย 2 ตัวแปร ได้แก่ 2.1) วัฒนธรรมองค์กร 2.2) การมีตัวแบบ 3) จริยธรรม ประกอบด้วย 2 ตัวแปร ได้แก่ 3.1) แรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์ 3.2) การเชื่ออำนาจในตน รวมจำนวน 30 ข้อ ส่วนตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรตาม ได้แก่ ศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 6 ตัวแปร คือ 1) ความรู้และ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน 2) ทักษะการวางแผนและปฏิบัติการ 3) ทักษะการสื่อสาร และสร้างความสัมพันธ์ 4) การติดตามและประเมินผล 5) การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี 6) เจตคติที่ดีและ จรรยาบรรณวิชาการรวมจำนวน 30 ข้อ

ข้อคำถามทั้งหมดเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 6 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยกำหนดระดับคะแนนตั้งแต่ 6 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง ถึง 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งเหมาะสำหรับการวัดความคิดเห็นและทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถาม (Likert, 1932; Chang, 1994; อ้าง ถึงใน ตะวัน กำหอม, 2559)

การพัฒนาเครื่องมือวิจัยเริ่มจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อ นำมาสังเคราะห์องค์ประกอบและสร้างข้อคำถาม จากนั้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ วัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ซึ่งกำหนดเกณฑ์การยอมรับตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป (Rovinelli & Hambleton, 1977; ในตะวัน กำหอม, 2559) หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-

out) กับบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยมีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.81 ขึ้นไป จึงถือว่าเครื่องมือมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (Cronbach, 1951; Hair et al., 2022) ก่อนนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 385 คน โดยประสานขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการตอบแบบสอบถาม และการรักษาความลับของข้อมูลแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม จากนั้นดำเนินการรวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความครบถ้วนและความสมบูรณ์ของข้อมูลทุกฉบับ หากพบข้อมูลไม่สมบูรณ์จะดำเนินการติดตามหรือเก็บข้อมูลเพิ่มเติม ก่อนนำข้อมูลที่ได้ไปบันทึกและวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง และใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ประกอบด้วย การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยแปลผลระดับความสัมพันธ์ตามเกณฑ์ของ Cohen (1988) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาปัจจัยที่สามารถร่วมกันพยากรณ์กลไกความร่วมมือทางนโยบายการศึกษาอาชีวศึกษา เอกชน โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (Hair et al., 2022; Tabachnick & Fidell, 2019)

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยการบริหาร ได้แก่ ครู (X1-X2) นิเวศวิทยาสถานศึกษา (X3-X4) และจริยธรรม (X5-X6) กับ ศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Y) ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Y1) ทักษะการวางแผนและปฏิบัติการ (Y2) ทักษะการสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์ (Y3) การติดตามและประเมินผล (Y4) การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี (Y5) และเจตคติที่ดีและจรรยาบรรณวิชาชีพ (Y6) โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) พบว่าตัวแปรทุกคู่มีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีรายละเอียดดังนี้ ผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยการบริหารโดยรวม (X) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวม (Y) ในระดับสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ $r = .808$ แสดงให้เห็นว่า เมื่อระดับปัจจัยการบริหารของสถานศึกษาเพิ่มขึ้น ศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษาก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามไปด้วย เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารรายด้านกับศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ปัจจัยด้านจริยธรรม (X5-X6) มีความสัมพันธ์กับศักยภาพในการดำเนินงานสูงที่สุด โดยเฉพาะ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X5) มีความสัมพันธ์กับ

ศักยภาพโดยรวมในระดับสูงมาก ($r = .766, p < .01$) รองลงมา ได้แก่ การเชื่ออำนาจในตน (X6) มีความสัมพันธ์ในระดับสูง ($r = .731, p < .01$) สะท้อนให้เห็นว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ จะสามารถดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สำหรับ ปัจจัยด้านนิเวศวิทยาสถานศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการมีตัวแบบ (X4) มีความสัมพันธ์กับศักยภาพโดยรวมสูงกว่า วัฒนธรรมองค์กร (X3) โดยมีค่า $r = .624$ และ $r = .567$ ตามลำดับ ($p < .01$) แสดงให้เห็นว่า การมีบุคคลต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดีในสถานศึกษามีส่วนช่วยส่งเสริมให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ พัฒนาพฤติกรรม และเพิ่มความสามารถในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ขณะที่วัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกันก็เป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญเช่นกัน ส่วน ปัจจัยด้านครู ได้แก่ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (X1) และองค์ความรู้ (X2) พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยองค์ความรู้ (X2) มีความสัมพันธ์กับศักยภาพโดยรวม ($r = .605, p < .01$) ใกล้เคียงกับความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ($r = .604, p < .01$) แสดงว่า ความรู้ความเข้าใจของครู รวมถึงความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า องค์ประกอบทุกด้านมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง $r = .610-.923$ ($p < .01$) โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด ได้แก่ ทักษะการวางแผนและปฏิบัติการ (Y2) กับการติดตามและประเมินผล (Y4) มีค่า $r = .869$ รองลงมา ได้แก่ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Y1) กับการติดตามและประเมินผล (Y4) มีค่า $r = .869$ และ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Y1) กับทักษะการวางแผนและปฏิบัติการ (Y2) มีค่า $r = .843$ แสดงว่าองค์ประกอบด้านความรู้ การวางแผน และการติดตามประเมินผลมีความเชื่อมโยงกันอย่างชัดเจน

โดยสรุป ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยการบริหาร ได้แก่ ครู นิเวศวิทยาสถานศึกษา และจริยธรรม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาครู การสร้างสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตลอดจนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยกำหนดตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ ปัจจัยด้านครู ประกอบด้วย ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (X1) และองค์ความรู้ (X2) ปัจจัยด้านนิเวศวิทยาสถานศึกษา ประกอบด้วย วัฒนธรรมองค์กร (X3) และการมีตัวแบบ (X4) และปัจจัยด้านจริยธรรม ประกอบด้วย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X5) และการเชื่ออำนาจในตน (X6) ส่วนตัวแปรเกณฑ์ คือ ศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Y) พบว่า ตัวแปรปัจจัยการบริหารสามารถร่วมกันพยากรณ์ศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิเคราะห์พบว่า โมเดลสุดท้ายของการวิเคราะห์ (Model 6) มีตัวแปรที่สามารถเข้าสู่สมการพยากรณ์จำนวน 6 ตัวแปร ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

(X5) การเชื่ออำนาจในตน (X6) การมีตัวแบบ (X4) องค์ความรู้ (X2) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (X1) และวัฒนธรรมองค์กร (X3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .849 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 6 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กับศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับสูง และสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ร้อยละ 72.10 ($R^2 = .721$) เมื่อปรับค่าความคลาดเคลื่อนแล้วสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 71.80 (Adjusted $R^2 = .718$) โดยมีค่า $F = 229.435$ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p = .000$) แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยการบริหารทั้ง 6 ด้านเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สามารถอธิบายและทำนายศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ดได้

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β) พบว่า ปัจจัยที่มีอำนาจในการพยากรณ์ศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสูงที่สุด คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X5) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานเท่ากับ .398 รองลงมา คือ การเชื่ออำนาจในตน (X6) มีค่า β เท่ากับ .264 การมีตัวแบบ (X4) มีค่า β เท่ากับ .192 องค์ความรู้ (X2) มีค่า β เท่ากับ .176 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (X1) มีค่า β เท่ากับ .141 และ วัฒนธรรมองค์กร (X3) มีค่า β เท่ากับ .118 ตามลำดับ ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน มีความมุ่งมั่นที่จะประสบความสำเร็จ มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง และได้รับการสนับสนุนจากแบบอย่างที่ดีในสถานศึกษา จะสามารถพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากผลการวิเคราะห์สามารถเขียนสมการพยากรณ์ศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในรูปคะแนนดิบได้ดังนี้

$$Y' = 0.298 + 0.321X_5 + 0.214X_6 + 0.168X_4 + 0.143X_2 + 0.112X_1 + 0.096X_3$$

และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z' = 0.398X_5 + 0.264X_6 + 0.192X_4 + 0.176X_2 + 0.141X_1 + 0.118X_3$$

จากสมการดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่า หากมีการส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยการบริหารทั้ง 6 ด้าน โดยเฉพาะการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การเสริมสร้างความเชื่อมั่นในความสามารถของบุคลากร การพัฒนาครูให้มีองค์ความรู้และความสามารถด้านเทคโนโลยี รวมทั้งการสร้างวัฒนธรรมองค์กรและการมีตัวแบบที่เหมาะสม จะส่งผลให้ศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษาเพิ่มสูงขึ้น

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหาร ได้แก่ ครู นิเวศวิทยาสถานศึกษา และจริยธรรม กับศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) พบว่า ปัจจัยการบริหารโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับสูง ($r = .808, p < .01$) กล่าวคือ เมื่อสถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยการบริหารให้มีความเหมาะสมมากขึ้น ศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนก็มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นภารกิจที่

ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ความร่วมมือ และคุณลักษณะภายในของบุคลากร รวมถึงสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่สนับสนุนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ ศิริลักษณ์ ตัวสุวรรณบวร (2565) ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางถึงสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.60–0.68 และสามารถร่วมกันพยากรณ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยด้านบุคลากร เทคโนโลยี การทำงานเป็นทีม การสนับสนุนจากผู้บริหาร และความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง ล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่เชื่อมโยงกับความสำเร็จของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เมื่อพิจารณาปัจจัยการบริหารรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านจริยธรรม ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X5) และการเชื่ออำนาจในตน (X6) มีความสัมพันธ์กับศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสูงสุด โดยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก ($r = .766, p < .01$) และการเชื่ออำนาจในตนมีความสัมพันธ์ในระดับสูง ($r = .731, p < .01$) แสดงให้เห็นว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน มีเป้าหมายในการพัฒนางาน มีความรับผิดชอบ และเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถแก้ไข ปัญหาและพัฒนาเด็กนักเรียนได้ จะมีความสามารถในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจากงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นงานที่ต้องใช้ความเสียสละ ความเข้าใจผู้เรียน และความต่อเนื่องในการติดตามช่วยเหลือ หากบุคลากรมีแรงจูงใจและความเชื่อมั่นในตนเองสูง จะส่งผลต่อความตั้งใจและคุณภาพในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ ไพรัชช์ แสงแก้ว (2567) ที่พบว่า การพัฒนาศักยภาพครูในยุคศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องส่งเสริมทั้งความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะภายใน โดยเฉพาะคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการยกระดับสมรรถนะของครู นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า ปัจจัยด้านนิเวศวิทยาสถานศึกษา ได้แก่ การมีตัวแบบ (X4) และวัฒนธรรมองค์กร (X3) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการมีตัวแบบมีความสัมพันธ์สูงกว่า ($r = .624, p < .01$) เมื่อเทียบกับวัฒนธรรมองค์กร ($r = .567, p < .01$) ผลดังกล่าวสะท้อนว่า การมีผู้บริหาร ครู หรือบุคลากรที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน สามารถกระตุ้นให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ เลียนแบบพฤติกรรมที่เหมาะสม และพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานได้มากขึ้น ขณะเดียวกันวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการทำงานเป็นทีม ก็เป็นปัจจัยสนับสนุนให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ทิพย์วิมล วงแก้ว หิรัญ ปริญา มิสุข และอังคณา วงษ์รักษา (2564) ที่อธิบายว่า กระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จะประสบความสำเร็จได้เมื่อสถานศึกษามีวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกัน มีเป้าหมายร่วมกัน และมีระบบสนับสนุนจากผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งช่วยส่งเสริมให้ครูเกิดการพัฒนาตนเองและพัฒนา งานอย่างต่อเนื่อง สำหรับปัจจัยด้านครู ได้แก่ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (X1) และองค์ความรู้ (X2) พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยองค์ความรู้มีความสัมพันธ์ ($r = .605, p < .01$) และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีมีความสัมพันธ์ ($r = .604, p < .01$) แสดงให้เห็นว่า ครูที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ ติดตาม และช่วยเหลือนักเรียน จะสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผลดังกล่าวสอดคล้องกับ อมรรัตน์ สารเถื่อนแก้ว และวิทยา จันทร์ศิลา (2562) ที่พบว่า การพัฒนาสมรรถนะครูแนะแนวจำเป็นต้องครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ โดยต้องมียุทธศาสตร์สนับสนุนจากองค์กรและเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อให้ครูสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ ศุภกร รัตนวงษ์ (2565) ที่พบว่า การบริหารระบบดูแล

ช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการข้อมูลและสนับสนุนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเป็นระบบ

ในส่วนของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า ปัจจัยการบริหารทั้ง 6 ตัวแปร ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X5) การเชื่ออำนาจในตน (X6) การมีตัวแบบ (X4) องค์ความรู้ (X2) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (X1) และวัฒนธรรมองค์กร (X3) สามารถร่วมกันพยากรณ์ศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .849 และสามารถอธิบายความแปรปรวนของศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ร้อยละ 72.10 ($R^2 = .721$) ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งเพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากการทำงานร่วมกันของปัจจัยด้านบุคลากร สภาพแวดล้อม และคุณลักษณะภายในของผู้ปฏิบัติงาน เมื่อพิจารณาหน้าหนักการพยากรณ์ พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($\beta = .398$) เป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้สูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ การเชื่ออำนาจในตน ($\beta = .264$) การมีตัวแบบ ($\beta = .192$) องค์ความรู้ ($\beta = .176$) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ($\beta = .141$) และวัฒนธรรมองค์กร ($\beta = .118$) สะท้อนให้เห็นว่า ปัจจัยภายในของบุคลากร โดยเฉพาะแรงจูงใจและความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง เป็นกลไกสำคัญที่ผลักดันให้เกิดการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับ สุกัญญา สีสมา(2568) ที่พบว่า การพัฒนาศักยภาพครูส่งผลให้ครูมีความรู้ ความสามารถ และความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และสอดคล้องกับ มธุรส ผุดผ่อง (2563) ที่พบว่า การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้กระบวนการ PLC สามารถส่งเสริมให้ครูเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน มีความสามารถในการดำเนินงาน และสามารถนำแนวทางไปใช้ในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผลการวิจัยครั้งนี้จึงยืนยันว่า การพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จำเป็นต้องดำเนินการแบบองค์รวม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูให้มีความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยี การสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ การมีแบบอย่างที่ดีในสถานศึกษา รวมถึงการส่งเสริมแรงจูงใจ คุณธรรม จริยธรรม และความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองของบุคลากร ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดของ ศรีณย์ เปรมสุข (2566) ที่เสนอว่า ความสำเร็จของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกิดจากความร่วมมือของทุกฝ่าย การสนับสนุนของผู้บริหาร การสร้างขวัญกำลังใจ การกำหนดโครงสร้างการดำเนินงานที่ชัดเจน และการบริหารงานอย่างเป็นระบบตามกระบวนการ PDCA ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผู้วิจัย

1.1 สถานศึกษาควรส่งเสริมปัจจัยด้านจริยธรรม โดยเฉพาะแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการเชื่ออำนาจในตนของบุคลากร เพื่อเสริมสร้างความมุ่งมั่น ความรับผิดชอบ และความเชื่อมั่นในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาศักยภาพครูด้านองค์ความรู้และการใช้เทคโนโลยี รวมทั้งสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้และส่งเสริมการมีตัวแบบที่ดี เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยอื่นที่อาจส่งผลกระทบต่อศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น ภาวะผู้นำ การทำงานเป็นทีม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน และการสนับสนุนด้านเทคโนโลยี

2.2 ควรพัฒนารูปแบบหรือแนวทางการเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และทดลองใช้ในบริบทของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน เพื่อยืนยันประสิทธิผลของรูปแบบต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กัญญา สีสมา. (2568). การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาคูคณิตศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาการวิจัยและประเมินทางการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม].
- กันยารัตน์ คำสิทธิ. (2564). แนวทางการสร้างทีมงานในงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร].
- ทวีป วงษ์ปัญญา. (2563). การศึกษาแรงจูงใจในการพัฒนาศักยภาพครู. วารสารการศึกษาไทย, 5(2), 89–102.
- ทิพย์วิมล วังแก้วศิริ, ปริญญา มีสุข และอังค์วรา วงษ์รักษา. (2564). กระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในประเทศไทยและต่างประเทศ. วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ, 8(1), 180–199.
- ในตะวัน กำหอม. (2559). การวิจัยทางการศึกษา เล่ม 2. วิทยาลัยทองสุข.
- ในตะวัน กำหอม. (2568). การวิจัยจริยธรรม. สำนักพิมพ์สยามจุลฉดล.
- ไพรัช แซงแก้ว. (2567). แนวทางการพัฒนายกระดับศักยภาพครูในยุคศตวรรษที่ 21 ตามหลักคุณธรรม 4 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัว. วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์, 6(2), 138–146.
- มาโนช ตัญยงค์ และวัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง. (2564). การศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี สหวิทยาเขตพุทไธสง [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา].
- วุฒิพงษ์ พันทิวา. (2563). สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].

- ศรัณย์ เปรมสุข. (2566). การพัฒนารูปแบบบริหารเชิงกลยุทธ์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเสริมสร้างคุณภาพของนักเรียนมัธยมศึกษา [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร].
- ศิริลักษณ์ ตัวสุวรรณบรร. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์].
- ศุภกร รัตนวงษ์. (2565). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี].
- สุปวีณ์ ชูรัมย์. (2569). รูปแบบการพัฒนาคู่มือเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา].
- อมรรัตน์ สารเถื่อนแก้ว และวิทยา จันทศิริลา. (2562). รูปแบบการพัฒนสมรรถนะครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 22(3), 288–298.
- เอกสารภาษาอังกฤษ
- Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (2nd ed.). Lawrence Erlbaum Associates.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16, 297–334. <https://doi.org/10.1007/BF02310555>.
- Hair, J. F., Hult, G. T. M., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2022). *A primer on partial least squares structural equation modeling (PLS-SEM)* (3rd ed.). Sage. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-80519-7>.
- Hsieh, C. C., Song, Y., & Li, H. C. (2024). Analyzing the relationship between distributed leadership and instructional quality in Taiwan: The mediating roles of teacher autonomy and teacher innovation. *Educational Management Administration & Leadership*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1177/17411432241231421>.
- Likert, R. (1932). A technique for measurement of attitudes. *Archives of Psychology*, 140, 5–55.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2019). *Using multivariate statistics* (7th ed.). Pearson.